

12 Duurzaam slootbeheer

Introductie

Sloten komen in het hele land voor, waaronder veel in gebieden met veen- en zeekleibodems. Afhankelijk van hun breedte, diepte en profiel kunnen deze sloten van belang zijn voor soorten als krabbenscheer, fonteinkruid, zwanenbloem, grote modderkruiper en bittervoorn. Naast de minimumeisen die het waterschap stelt aan het onderhoud van sloten (de Keur) kan zorgvuldig en gefaseerd beheer van de sloot de ecologische waarde ervan versterken.

Ten behoeve van de flora en fauna in de sloot blijft ieder jaar een deel van de vegetatie in de sloot staan, het is dus niet aan te raden om iedere sloot in het gebied volledig te schonen. Baggerspuiten is bedoeld om delen van de sloot op diepte te houden. In dit beheerpakket moet dat met de baggerpomp, niet met de maaiakorf, omdat dan de bodemvegetatie te veel beschadigd wordt.

Ecologisch slootschonen – foto Chantal Bekker op <https://www.boerennatuur.nl/actueel/ecologisch-slootschonen-in-het-agrarisch-natuur-en-landschapsbeheer/>

Beheer

Beheereisen (beheeractiviteiten in Koppeltabel = basis voor de vergoeding [activiteitnummer])

- **Pakket a:** Jaarlijks is op minimaal 5% tot maximaal 75% van de eenheid of het leefgebied onder beheer geschoond waarbij de bagger vanuit het waterelement op aangrenzende landbouwgrond gespoten [26].
- **Pakket b en c:** Minimaal 25% tot maximaal 75% van de eenheid of van het leefgebied onder beheer is jaarlijks geschoond dan wel geschoond en gemaaid dan wel gemaaid [23].

- **Pakket b t/m d:** Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element en/of maaiafval is verwijderd [24].
- **Pakket d:** Minimaal 25% tot maximaal 100% van de eenheid of van het leefgebied onder beheer is jaarlijks geschoond dan wel geschoond en gemaaid dan wel gemaaid [23].
- **pakket b t/m d:** Gebruik van de Hemos is niet toegestaan vanwege de grote zuigkracht waarmee het slootleven wordt opgezogen en op het perceel geblazen.

Aanvullende beheervorschriften

- **Pakket a:** Wanneer er gebaggerd wordt, dan is dat in de periode 1 augustus – 1 november.
- **Pakket a:** De sloot (het water) is minimaal 2 meter breed en loopt tijdens het baggeren niet droog.
- **Pakket a:** Er wordt niet gezogen binnen 60 cm vanaf de waterlijn. Bij brede sloten (7-8 m) zijn twee voren toegestaan, anders één voor.
- **Pakket a:** Brede sloten worden ongeveer één keer per vier-vijf jaar gebaggerd i.c.m. ecologisch slootschonen. Dit gebeurt bij voorkeur volgens een slotenplan.
- **Pakket a:** Er komt geen bagger terecht in de slootkant.
- **Pakket a:** Er wordt gebaggerd in mozaïekvorm (bij voorkeur volgens een slotenplan), dus niet alles in één jaar, maar ieder jaar een deel van de sloten.
- **Pakket b t/m d:** De meest geschikte periode van slootschonen is 1 september – 1 november.
- **Pakket b t/m d:** Sloten worden gefaseerd geschoond, bij voorkeur volgens een slotenplan. Dat betekent het ene jaar de ene kant, het andere jaar de andere kant. Bij het slootschonen wordt gebruik gemaakt van een maaikorf of een eco-reiniger. Andere slootreinigungsapparatuur kan ook gebruikt worden mits het bodemprofiel, inclusief de wortels van waterplanten in de sloot, niet beschadigd wordt.
- **Pakket b t/m d:** Het is van belang dat een deel van de slootvegetatie blijft staan. Dat betekent globaal dat sloten gedurende vier jaar met de korf geschoond worden boven de bodem en vanaf één kant. Een smalle sloot wordt het vijfde jaar dieper geschoond met de korf, inclusief bagger. Een brede sloot kan in het vijfde jaar uitgediept worden met de baggerpomp.
- **Pakket b t/m d:** Het slootvuil wordt boven de insteek neergelegd, dit biedt slootdieren de gelegenheid terug te kruipen in de sloot. Na een paar dagen wordt het afgevoerd om te voorkomen dat er andere dieren (insecten, kleine zoogdieren, e.a.) inkruipen en tegen verruiging.
- **Pakket b t/m d:** Eventueel wordt het slootmaaisel verwerkt in het naastgelegen perceel d.m.v. de wallenvrees. (Doe dit binnen enkele dagen, anders worden dieren die in het slootvuil zijn gekropen gedood.
- **Pakket b t/m d:** Slootvuil niet neerleggen in onbemeste randen, zoals de verplichte bufferstroken langs sloten.
- **Pakket b t/m d:** De oever en sloot worden niet bemest, er wordt geen mest gedumpt en er wordt niet gebrand.
- **Pakket c:** Maximaal 30% per sloot schonen per jaar en wisselen, zodat krabbenscheer genoeg oud kan worden.
- **Pakket d:** Alleen toegestaan in de categorie Water en Klimaat. Voor een ecologische doelstelling dienen pakket b en c te worden gebruikt.

Pakketvarianten

- 12a Baggeren met de baggerpomp
- 12b Ecologisch slootschonen
- 12c Ecologisch slootschonen voor krabbenscheervegetaties
- 12d Ecologisch slootschonen (tot maximaal 100%, niet in leefgebied dooradering)

Meldingen

Uitgevoerd beheer (baggeren/schonen/maaien) binnen 14 kalenderdagen na uitvoeringsdatum melden bij RVO.nl.

Wijzigingen t.o.v. 2022

- Baggeren: minimum percentage verlaagd (anders te frequent)
- Aanvullende voorschriften aangescherpt